

IZHAJA VSAK DAN

Zdi se nedeljnih in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Ponedeljne števe se prodajajo po 3 v. (6 stot.) v mnogih točkah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 v. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. m. sm. sv. m. n. c. zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. m. m. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V Edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 13. Po volitvah v odseke je zbornica nadaljevala draginjsko debato. Prvi je govoril posl. Zahradnik.

V nadaljevanju razprave o draginjskih predlogih je govoril med drugim posl. dr. Gaspari (južni Tirolec), ki je opisoval zlorabe medtrgovine v južnem Tirolu, ter zahteval državne podpore za konsumna društva. Zahteval je drž. podpore za po ujmi oškodovane kraje, se izrekal za uvoz mesa in revizijo carine na žito.

Predsedstvo poslanske zbornice pri cesarju.

DUNAJ 13. V ponedeljek vsprejme cesar v avdienci novo predsedstvo zbornice. — Podpredsednik Pernertstoffer (socialni demokrat) ne pojde takrat k cesarju.

Nemški bratci med seboj.

DUNAJ 13. Nemško-narodna poslanca Markhl in Wastian sta vsenemškega posl. Molka radi nekega žaljivega mejklica, ki je padel v današnji seji, pozvala na dvoboj.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 13. Potem ko je bil rešen dnevi red, so sledila pomenska glasovanja, nakar je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

S črnogorsko-turške meje.

CARIGRAD 13. Listi poročajo, da je 17 Črnogorcev, ki so skušali pasirati mejo, streljalo na turško stražo, nakar so obmejne straže streljale tri ure. — Na turški strani sta padla dva vojaka, trije so pa bili ranjeni. Črnogorci so izgubili 15 mož.

Monarhistično gibanje na Portugalskem.

PARIZ 13. „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone: Glasom neke še ne potrjene govorice so zarotniki zopet prekoračili mejo in včeraj zasedli dve novi vasi.

Revolucionarno gibanje na Kitajskem.

Revolucionarno gibanje, ki je pred štiri tedni izbruhnilo v južni Kitajski, postaja v zadnjem času nevarno. Gibanje je bilo v začetku naperjeno proti podržavljenju nekaterih železnic, ki je je zaukazala vlada v Pekingu. Vsled izvedbe podržavljenja je primanjalo denarja in zato so morali ustaviti gradnjo mnogih novih železnic, vsled česar je bilo odpuščenih mnogo delavcev in stavbenih podjetnikov. Centralna vlada v Pekingu je odposlala v Vučang s posebnimi pooblastili nekega generala, ki je s krvavo udušil gibanje in ukazal usmrtiti mnogo oseb, med temi tri vojake. Vse to je pa še bolj razburilo duhove.

LONDON 12. Reuterjev biro poroča iz Pekinga: Uporniki so se polastili Vučanga. Podkralj je pobegnil. Poveljnica kitajskih čet so uporniki ubili z bombo. Pet inozemskih topničark je prevzelo varstvo Hankova.

Revolucionarji so prosili konzule, naj bodo nevtralni. Izdali so tudi proglas, v katerem žugajo s smrtjo vsakomur, ki bi napadal inozemce ali oviral trgovino.

VUČANG 12. V mestu je izbruhnil ogenj. Palača podkraljeva je zgorela. Podkralj se je podal na svojo privatno jahto. Boj med uporniki in vladnimi četami traja dalje. Voditelji upornikov so izdali proglas,

v katerem pozivljajo pristaše, naj ne napadajo inozemcev. Inozemski konzuli so brzojavno prosili, naj bi se v Vučang odposlalo vojne ladje.

LONDON 12. Iz Kitajske prihajajo vznemirajoče vesti. Zdi se, da se sedanji dinastiji bliža zadnja ura. Spuntale so se čete, ki pripadajo onemu delu kitajske armade, ki je bila v zadnjih letih moderno izvežbana in oborožena. Te čete so ubile generalnega guvernerja v Čankiau, ki je bil eden najodličnejših kitajskih generalov. Zdi se, da podpirajo revolucionarno gibanje premožnejši sloji prebivalstva. V Vučangu so revolucionarji zažgali podkraljevo palačo, pri tem je zgorela tudi državna blagajna. Centralna vlada razpolaga s 30.000 vojaki, ki so izvežbani na moderni način. Ustaja ni baje naperjena proti Evropejcem.

PEKING 12. (Reuterjev biro) Dva armadna zbora pod poveljstvom vojnega ministra odideta nemudoma v Vučang. Nadalje so vojne ladje dobile povelje, da se podajo tjakaj. Vladne čete štejejo 5000, ustaši 6000 mož. V kitajskem mestu Hankou je bilo danes zjutraj ubitih 200 do 300 Mandžurov. Uporniki v Sečuanu so včeraj zasedli Sufu.

PETROGRAD 12. Generalni guverner v Vučangu je odstavljen, ukazali so mu pa, naj začasno ostane še na svojem mestu in naj skuša napraviti mir v Vučangu. Vučang sam obstreljava kitajska flotilja. Kakor poročajo iz Hankova, se nahaja kitajski del mesta v rokah ustašev.

HANKAV 12. Začastna vlada v Vučangu je izvolila prvomestnika pokrajinske konference predsednikom in generala Li poveljnikom čet. Ceste v Vučangu so polne trupel Mandžurov. Državni papirni denar je stavljen izven kurza; zato so pa revolucionarji uvedli kreditne listke. Ženske in otroci inozemcev se nahajajo na parnikih. Oborožene patrolje inozemskih čet so po noči stražile evropski del mesta.

HANKAV 12. Vučang in Hankav sta padla v roke ustašev. Vladne čete so podlegle. Členi lokalnih oblastnij so se razkropili. Revolucionarno gibanje se naglo razširja. Tudi več bližnjih mest je baje že padlo v roke ustašem. Požiganja nadaljujejo.

HANKAV 13. (Petr. brz. ag.) Vojne ladje, ki so dosedaj ostale zveste, prehajajo ena za drugo k revolucionarjem. Ti so le poslopja oblastnij in hiše mandarinov zažgali. Bombardma ladij na Vučang, ki so ostale zveste, je na prošnjo inozemskih ladij izostal.

LONDON 13. Kakor poroča Reuterjev biro iz Hankava, prihajajo tjakaj v presledkih vladne čete, katere skušajo uporniki pridobiti za-se. V minoli noči je bilo poklanih več manžurskih rodbin. Uporniki so odprli ječe in kaznjenci so pobegnili. — Vučang in Hankav sta močno utrjena in oborožena s topovi. V arsenalu je mnogo municije. Revolucionarji menijo, da jim bo možno poraziti nasprotnika.

Kreta.

CARIGRAD 13. Kakor poročajo listi so krečanske oblasti na signalizan korak Turčije odvrnile, da je bilo konzulom naloženo, naj pri izvrševalnem odboru protestirajo, ker je bila zbornica otvorena v imenu grškega kralja.

Kolera.

BUDIMPEŠTA 13. Zdravstveni oddelek ministerstva za notranje stvari: Iz pokrajini javljajo 11 sumljivih slučajev kolere.

mislih, a potem je stresel glavo, kakor da hoče z nasiljem stresti težo s svoje duše; obrisal si je z dlano obraz in nasmeh je zopet zaigral okoli njegovih ust: „Deri-šove besede morejo samo sodrgo plašiti, in jaz, sultan, naj bi se jih bal?! Togota norca ne seza do moje visokosti, ne prestraši mojih junakov in teh vojščakov Srbije — Allah!“ — se je vzradostil škodoželjno — „tvoja milost počiva nad priznavalci tvoje preroka, s slepoto si udaril Kosre*); njihov prorok Issa**), njihov križ ničesa ne zmoreta proti Mohamedu, proti polumesecu; sami bi, združeni, mogli v prah zrušiti otomansko državo, a oni bojujejo za-njo, da, oni sami obranijo njeno trajnost; — Allah — il Allah, Mohamed rasul Allah***)!“ je glasno vskliknil, zopet vtopilvi se v sigurno zmago.

Njegove besede so zopet vzbudile Milevo iz njenega navdušenja k sedanosti; še enkrat je mignil žarek veselja v njenem očesu, še enkrat je zaigral usmev blaženosti okoli njenih ust; potem pa so zginili ti znaki, ki jih je njena fantazija pričarala o

*) Kosri — Kristijanje.

**) Issa — Jezus.

***) Bog je Bog, Mohamed njegov prorok.

MILAN 12. „Avanti“ poroča, da je obolelo v Benetkah za kolero deset oseb, od teh so štiri umrle. Beneške oblasti so ukrenile baje stroge odredbe.

Ustje nad Labo 13. Danes ob 6.30 zjutraj je osebni vlak proge Ustje-Toplice trčil skupaj z neko lokomotivo. En sprevoznik je bil mrtev, 30 oseb pa težko ranjenih.

Praga 13. Mati ministra za unanje stvari grofa Aehrenthala je danes ob 3.30 umrla na gradu Doxan.

Italijansko-turška vojna.

Strelci, pa taki!

V noči od 9. na 10. t. m. so tri turški oddelki poskusili doseči Bunelske studence, da se preskrbe z vodo. Pri studencih pa je v dobro skritem položaju bilo 500 mož italijanske mornariške flote. Ko so se Turki približali na 300 korakov, so začeli Italijani streljati v dobro merjenih salvah in s tem ustavili Turke, ki so se umaknili v neredu, pustivši tri mrtve, enega ranjena, municijo, puške in tornistre. 30 drugih ranjencev so Italijani našli tekem predpoldneva in jih spravili. Poveljujoči turški častnik je na umikanju zgubil revolver, jezno palčico in telečjak. Z pristanišča sta dve italijanski ladiji streljali z granatami na umikajoče se Turke.

Opomba uredništva. Kakor se razvidi iz gornjega, Italijani niso le veliki junaki, oni znajo tudi izvestno streljati! Na daljavo 300 metrov, iz kritega položaja, s pomočjo granat dveh vojnih ladij 500 Italijanov, ki so streljali v salvah ni ubilo več ko tri Turke, ki morda niso niti slutili, da se nahaja kje v bližini sovražnik!

Turške grožnje.

CARIGRAD 13. Veliki vezir je dobil pismo, v katerem mu se grozi s smrtjo, ako bi vlada vsprejela italijanske mirovne pogoje na podlagi odstopa Tripolitanije in ako ne izvede sklepa glede izgnanja Italijanov in zaplembe njihovega imetja. Bati se je nemirov.

Tudi se izraža bojazen, da bi o priliki otvoritve parlamenta, ki bo v nedeljo, prišlo do državnega prevrata. Italijanski delegat „Dette publique“ in voditelj tukajšnje filijalke „Banca di Roma“ sta dobila pošiljati z dinamitom. Bilo je jima zagroženo, da bo spuščeno v zrak poslopje banke, ako bi ista nadaljevala s svojimi posli. Voditelj banke je zapustil Carigrad.

Turški pogoji za mirovno pogajanje.

CARIGRAD 13. Kakor se čuje v ministerstvu notranjih zadev, je porta na odgovor velevlasti glede posredovanja izjavila, da so pogajanja možna le na podlagi turške suverenitete čez Tripolitanijo. O podrobnostih bi se potem razpravljalo tekem pogajanj.

Italijanski škofje in papež za tripolitansko aventuro.

DUNAJ 13. „N. Fr. Pr.“ javlja iz Rima: Tudi milanski kardinal Ferrari je izdal pastirski list, v katerem prosi blagoslova nebes za italijansko orožje ter priporoča prirejanja javnih molitev za zmago italijanske stvari. — V Vatikanu se pripoveduje, da je v predvčerajšnji avdienci papež toplo zahvalil ta pastirski

list ter kardinala zagotovil svoje popolne zadovoljnosti.

Pacifisti in Italija.

CARIGRAD 13. Znani angleški pisatelj in pacifist Stead je v nekem razgovoru z ministrom zunanjih zadev predlagal, naj bi se italijansko-turški konflikt predložilo haški mirovni konferenci, kar se zdi, da je porta pripravljena sprejeti.

Stead je v nekem razgovoru izjavil, da, ako bi Italija odklonila ta predlog, bi pacifisti celega sveta in posebno oni Italije in Anglije, bojkotirali italijansko trgovino.

Italija hoče takoj zasesti ves Tripolis.

TRIPOLIS 13. General Caneva in admirali italijanskega brodogoja so se včeraj dolgo posvetovali, kako nadaljevati območjsko akcijo. Sklenili so, da prodro z veliko kolono v notranjost dežele in zasedejo vse večje kraje.

Turčija se oboružuje.

PARIZ 13. „Journalu“ poročajo iz Carigrada, da se Turčija oborožuje v velikem obsegu.

Položaj v Carigradu se poostril.

CARIGRAD 12. Položaj se je v zadnjih 24 urah silno poostril. Povod temu je dala brzjojavka, ki jo je veliki vezir prejel iz Soluna. Veliki vezir Said paša je brzjojavko obelodanil, a ista pravi, da krene ves tretji solunski vojni zbor proti Carigradu, ako se porta v sedanjih okoliščinah prične pogajati z Italijo. Ta vest je napravila velik utis na vse kroge v Carigradu, to tem več, ker je znano, da je turško brodogoje, ki je usidrano v Solunu, na strani Mladoturkov oz. tretjega vojnega zbora.

Sovraštvo proti Italijanom.

CARIGRAD 13. Tukaj se je po imenu „Društvo sovraštva proti Italijanom“ osnoval poseben odbor za organizacijo najhujšega bojkota proti Italiji in za vzgojo mladine v sovraštvo do Italije. Odbor priobči v „Taninu“ proglas, v katerem vabi Otomane na soudeležbo. Odbor skliče v kratkem velik shod.

CARIGRAD 13. Danes so bili pozvani tudi dopisniki italijanskih listov „Corriere della Sera“, „Tribuna“ in „Giornale d'Italia“ ter ravnatelj „Agence telegraphique italienne“ da zapuste mesto. Dopisniki odpotujejo jutri od tukaj.

CARIGRAD 13. Italijan Bondini, ravnatelj lista „Turquie“, ki je bil suspendiran, je obsojen v denarno globo 4600 frankov in je ob enem izgnan iz Turčije. Vlada izžene še druge italijanske novinarje in dopisnike.

SOLUN 13. Italijanskim državljanom se je dovolilo, da prodajo svoje nepremičnine, potem, ko je bilo že odredjeno, da se ima v sporih in tožbah proti Italijanom oziroma obratno, postopati le po turških zakonih. Nadalje je bilo odredjeno, da se ima od Italijanov iztirjati tudi vse davke, ki so jim podvrženi tuji državljani. Doslej ni opažati, da bi občinstvo bojkotiralo italijanske prodajalnice.

Vojna odškodnina.

CARIGRAD 13. Turški poslanik v Rimu, Osman Nisami paša, je obvestil porto, da bo Italija zahtevala vojno odškodnino, ako bi Turčija zavlekla rešitev tripolitanskega vprašanja. (Torej za rop še plačilo po vrhu. Op. ured.)

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Ochocholoušek
Poslovenil H. V.

Angora.

Nihče se ni brigal za njegove besede ali počenjanje; mati, čuvši hvalo svojemu sinu iz ust Bajazeta, je zrla najprej z ljubezni polnim ponosom na svoje dete; ko ga je pa sultan, njegov oče, imenoval svojim naslednikom, tedaj je vspametelo njeno oko, porudečila so ji lica, prsi so se ji dvigale v slutnji bodočnosti, ko bo ona, sultana-Valideh, v imenu svojega sina vladala otomansko državo.

„Skrbela bom za to, da postanejo tvoje besede resnica,“ je šepetala za-se z možato odločnostjo.

Spomin na Brusu in na tamošnji upor pa se je dotaknil Bajazeta kakor strela; stresel se je, čudne slutnje so nehote vstajale v njegovi duši, in nevede se mu je izvilje polglasno iz ust: „Brusa! Abdallah!“ — Za trenotek je vstrajal tako v morečih

njeni slavni bodočnosti; izginila je tudi živahnost rudečica iz njenega lica; bila je zopet hladna, razsodna, premisslajoča o vsaki zapreki, ki jo ali sedanost skriva v sebi, ali pa bi jo bodočnost mogla staviti na pot.

„Slišala sem hvalo svojemu sinu iz očetovih ust,“ je dejala na videz hvaležno, skoro pokorno, „slišala sem tudi tvojo obljubo, gosudare padišah, da naj bo isti tvoj sin tudi naslednik tvoje slave, in to je nevarna dedščina; saj mu tvoji starejši sinovi zavidajo in dobrovoljno ne bodo dopustili, da se on opase z mečem Othomanim; toda to se vse premaga“ — je zagotovila s ponosno povzdignjeno glavo — „bodočnosti se ne plašim, toda“ — umolknila je, uprši svoj pogled prodirljivo svareče na Bajazeta.

„Česa se torej, pri Allahu samem,“ je vprašal Bajazet nestrpnost, „česa se torej bojiš, moja huris, ki ti v srcu biva junaški duh?“

„Sedanost,“ je dejala sultana kratko in odločno.

„Jaz te ne umejem, Mashallah!“ je odgovoril sultan skoro užaljeno.

„Čuje se, in to več gosudare, jasni moj gospod,“ je govorila Mileva prikupljivo, da

bi trpkost, ki se je skrivala v njenih besedah, zakrila z lagodnostjo zvoka; da, nagnila se je celo k njemu, da je njena sapa ovevala Bajazetovo lice — „to veš, da je govoric gazela, ki beži pred roparico v puščavi, in ta govoric je prodrta tudi skozi zavese šotora do mojih ušes, da je nevarno bojevati se v teh mestih s Timurom — hanom.“

„Stoj!“ je zavpil Bajazet jezno. „On han?! Pastir je, suženj, potepenec, ki ga že jutri, kakor se spodobi njegovemu pokoljenju in njegovim zaslugam, uvrstim med najnižje sužnje svoje palače; že jutri boš videla, kako se te nepočesane horde Tartarjev razprše pred krikom mojih vojščakov, kakor pesek v puščavi, ko je samum zasopihal vanjo — in v zmagoslavju sprovedem tebe, gosudarka moja, notri do Samarkanda, da boš sama videla, kako ta ponosni njegov sedež razbijem v prah, in kako bom delil kadune njegovega harema med svoje zveste.“

Mileva je zmajevala z glavo nad temi porogljivimi besedami; nekaka nesigurnost je z mračnostjo zagrnila njeno lice; in stopila je za korak nazaj, stiskajoč desnico na čelo, kakor bi premišljala o izpovedi Bajazeta, ali pa o kakem prigovoru. (Pride še.)

Turške represalije.

RIM 12. „Ag. Stefani“ poroča iz Skadra, da so bili vsi tamošnji Italijani pozvani na policijski urad, kjer se jim je pod hudim zaganjem izjavilo, da se jih bo smatralo kakor turške podanike in da se jih stavi pred vojno sodišče, ako se ne bodo pokorili danim ukazom.

Glasom vesti iz Vir-pazarja so bile odotne italijanske nune pozvane, da zaprejo oba zavoda in da se umaknejo v Črnogoro.

CARIGRAD 13. Listi dementujejo govorico, da namerava vlada najeti vojno posojilo.

Aehrenthal — pri kraju!

Glavno glasilo kršč.-socialne stranke, dunajska „Reichspost“, je te dni objavila članek, v katerem napada ministra zunanjih stvari, grofa Aehrenthala. Očita mu bojazljivost in neodločnost, — sploh mu odreka vse sposobnosti na vodstvu s toliko odgovornostjo spojenih poslov. To se utemeljuje pred vsem s tem, da je mirno in brez protesta pripuščal pustolovščine vojvode Abruskega v Adriji. „Reichspost“ očita Aehrenthalu tudi ogromne troške, ki jih je povzročil državi o priliki aneksije Bosne in Hercegovine, dočim se sedaj Italija kratkoma polasča Tripolitanije, ki je večja nego dežela-mati, nego vsa Italija. Če se pomisli, da je krščansko-socialna stranka v delegacijah popolnoma odobrila Aehrenthalovo politiko, potem se mora na prvi pogled vsekako čudno zdeti, da se glasilo te stranke sedaj postavlja na stališče, ki je dijametralno nasprotno stališču, ki je je zavzemala stranka dosedaj napram grofu Aehrenthalu. Toda če pomislimo na notorične zveze, ki jih ima krščansko-socialna stranka s prestolonaslednikom Franom Ferdinandom, nam tudi tega preobrata ne bo težko tolmačiti. Iste siie, ki so vrgle vojne ministra barona Schönaiha, so na delu sedaj tudi proti grofu Aehrenthalu. General Schönaiha je padel, ker je bil za defenzivno politiko, ker je bil mnenja, da se moramo mi zadovoljevati s tem, da bo naša vojska in mornarica sposobna za defenzivo, ne da bi mislili na agresivno, napadalno, oziroma osvojevalno politiko; padel je, ker je zmogala ona struja v visokih vojaških krogih, ki je za to, da se naša vojska in mornarica razvijeta tako, da bosta sposobna tudi za eventualno ofenzivo.

Nikaka tajnost ni, da vlada v avstrijskih vojaških krogih veliko nasprotstvo napram Italiji. To je razvidno pred vsem iz pisave vojaških listov. Posebno veliki nasprotniki Italije so oni visoki vojaški krogi, ki se zbirajo okoli prestolonaslednika. Iz poročila našega zanesljivega dunajskega poročevalca v „Edinosi“ od minole nedelje je razvidno, da merodajni dunajski krogi priznavajo, da je bila naša dosedanja politika v Albaniji popolnoma zgrešena — v tisti Albaniji, kjer se, brez ozira na politične aspiracije Italije, popolnoma križajo tudi naši in italijanski gospodarski interesi. Umevno je torej, da so ti krogi, ki so za energično in odločno vnanjo politiko monarhije, postali zelo nejevoljni vspricho popolne Aehrenthalove neodločnosti napram operacijam italijanske eskadre pod vodstvom vojvode Abruskega v Albanskih vodah. In zato je začela proti Aehrenthalu kampanja, ki jo je otvorila „Reichspost“. Na tem delujejo iste sile, ki so vrgle barona Schönaiha. Baron Schönaiha je imel močno zaslonbo pri cesarju, a je kljub temu padel. Njegova odpustna avdijenca je trajala celo le pol minute — dokaz, da je bil odpuščen z vsemi znaki nemilosti svojega najvišjega gospodarja; dokaz, da o priliki svojega padca ni več bil deležen cesarskega zaupanja, ki ga je toliko časa obsevalo. Aehrenthal ima sicer tudi zaslonbo na najvišjem mestu, a ta zaslonba ni niti od daleč taka, kakor je bila ona barona Schönaiha. Njegov položaj je bil močno izpodkopan že vsled Masarykovih razkritij v konfliktu s Srbijo. V vsaki drugi državi bi minister, ki bi bil tako kopromitiran, kakor je bil vsled Masarykovih razkritij kopromitiran grof Aehrenthal, ne mogel ostati na svojem mestu niti 24 ur več. V Avstriji je to seveda drugače. Ugled države zahteva baje, da ministra cesarske hiše ne vržejo sile, ki prihajajo od spodaj. Zato je Aehrenthal ostal. Da se Masarykova očitanja nekoliko pozabijo, so poslali Aehrenthala na večmesečen dopust in mu mejtem imenovali namestnika v osebi poslanika v Carigradu, mejnega grofa Palavicinija. Dandanes živimo hitro in tudi hitro pozabljamo. Ali to, česar ni dosegel Masaryk, dosežejo druge sile, katerim se Aehrenthal ne bo mogel dolgo upirati. Te sile se utegnejo sedaj zopet spomniti Masarykovih razkritij, da zrušijo Aehrenthala. Avstrijski narodi gotovo ne bodo jokali za njim, marveč mu bodo prav iz srca pripuščali: srečno pot!

Za kultiviranje Krasa.

G. stotnik Josip Berger je priobčil v mesečniku „Adria“ ta-le interesantni članek:

Jug naše monarhije je gospodarski istotako šibek, kakor je krajinsko lep. Za ta jug se stori sicer v zadnji čas marsikaj, vendar pa skupnosti akcij, ki merijo na

povzdigo Istre in Dalmacije, ni možno smatrati za izčrpljeno, ali bolje rečeno: povsem zmaganjo, vse dotlej, dokler ne bo značaj teh krajin, to je Kras, spremenjen iz temelja.

To se more zgoditi le tako, da se doslej le redko obdelana, ali pa celo povsem neobdelana površja kultivira, odpravi pomanjkanje vode in spopolni omrežje poti. — Še-le skupno delovanje teh treh stremiljenj vzame Dalmaciji in Istri značaj kraške dežele in odpravi vse one predodke, ki obstoje sedaj proti gospodarski in industrijni povzdigi teh pokrajin, v kolikor prihaja v poštev privatna inicijativa.

Glavna stvar v omenjeni akciji bo odstranitev značaja Krasa. S tem vprašanjem se bavijo že dolgo vladni krogi in zasebniki. Tozadevno mi bodi dovoljeno opozoriti na pogozdovanje Krasa in na kulturna dela vojaštva. Jaz sam sem garniziral skoro deset let na utrdbah Dalmacije, Istre in Hercegovine in sem se torej sam udeleževal na teh delih.

Dočim sem bil sprvega hladen nasproti tej stvari, sem se pa vspricho vspehov svojih tovarišev jel kmalu živo zanimati in sem na svojo roko poskušal priti Krasu do živga. — Postopanje je bilo nekako tako-le:

Z ozirom na število vojakov, ki so bili na razpolago kakor delavne moči, sem določil več ali manji prostor, pri čemer sem najraje zbiral najbolj kraška površja. Najprvo sem dal odnesti večje kamenje in napraviti iz njega suh zid kakor ograjo in v varstvo poznejim kulturam pred ovcami in posebno pred kozami. Potem smo obdelovali tla s cepini, lopatami in drogi, porabljali večje kamenje za povišanje ograjnega zidu, a drobnejše smo skladali na male kupe. Isto smo napravili z posušenim grmičevjem v ograjenem prostoru. — To smo zažgali in smo manje kamenje vrgli v ogenj, kjer se je razgrelo. Ko je bilo kamenje porabljeno, smo pogasili ogenj z vodo iz kotlin ali vodnjakov, marveč pa z umazano vodo in pomijami iz bližnjih fortov ali stražnic. S tem smo razdrili konzistentno razgretoga kamenja. Ni bilo treba nobenega napora več, da smo je zdrobili, kar je pomenjalo povspesevanje procesa sprsteneja.

Na dobljeno zmes rastlinskega pepela in kamnena prahu smo potem natrošali gnoj, ki smo je jemali iz bližnjih utrdb in stražnic. Na spomlad je bila vsa ta masa po vremenskih vplivih že tako predelana, da smo mogli sejati. Včasih, ne vedno, je trebalo dodati zemlje iz bližnje kraške luknje.

Tu pa tam smo material še prevažali, predno smo napravili grede. Semenje sočivja in salate je v tej zemlji kmalu začelo kiliti in je dalo žetev, ki je daleč nadkriljevala moja pričakovanja.

Bistveni nedostatek na tem poskusu pa je bil mali obseg. Posadke v utrdbah imajo jako strogo službo, ki skupno z drugim vežbanjem zahteva mnogo časa, tako, da ga malo ostaja za kulturna dela. Plačane delavne sile pa ne prihajajo v poštev, ker bi bile predrage. Pač pa bi se moglo kaznjence uporabiti za to delo. Proti uporabi kaznjencev se sicer upirajo od nekaterih strani, trdeč, da prisiljeno delo ne more biti dobro delo. V kolikor gre za kvalitetno delo, ko je izučen delavec neizogibno potreben, utegne biti ta priговор veljaven. Drugače pa je z jednostavnimi deli trebljenja, o katerih govorimo tu. Tu more kaznjencev prav dobro služiti. V praktičen dokaz za to bi se mogel sklicevati na slična dela, ki jih je dal g. generalni direktor Kupeiwier izvesti — in jih bo najbrže še izvajal — na Brionskih otokih in pri katerih sem na lastne oči videl kaznjence.

Kakor za odpravljanje Krasa bi mogli te delavne moči pritegniti tudi za jednostavna kulturna dela. V tem pogledu sem menenja, da sicer ni škoda za grmičevje, sežgano ob pečenju kamenja, da pa je drevesna kultura neobhodno potrebna za varovanje umetno dobljene zemlje. Izbirati treba drevesne vrste, ki hitro rastejo, dajajo senco in porabljajo čim manje vode. (Zvrsetek pride).

Akcija hrv.-slovenskih občinskih uradnikov.

(Dopis iz Dekani.)

Dne 8. oktobra t. l. zbrala se je v Voloskem na posvetovanje večina slovensko-hrvatskih obč. uradnikov. Namen zborovanja je bila organizacija obč. uradništva ter uvedba akcije za zboljšanje gmotnega stanja tega stanu. Zborovanje je posetil tudi gosp. Fran Bračun, kr. vladni računski svetnik iz Zagreba kakor zastopnik obč. uradništva na Hrvaškem. Ta gospod nam je dokazal, kake lepe uspehe je doseglo obč. uradništvo na Hrvaškem, odkar je združeno. Dajal nam je razne nasvete, kako bi prišli do močne organizacije in uspeha, za kar smo mu iz srca hvaležni. Na sestanku smo izvolili odbor, kateremu je naloga, da sestavi pravila in pretresa dosedaj obstoječi deželni zakon, zadevajoči obč. uslužbenca, ter da poroča na I. občnem zboru, ki se bo vršil dne 6. in 7. jan. 1911 v Št. Petru na Krasu.

Na prvi občni zbor našega društva vabimo vse kolege iz sosednje Goriške in Kranjske. Dana jim bo prilika, da se obvestijo o nalogi, ki si jo je nadelo naše društvo, in kakšnega pomena je združitev našega stanu.

Na sestanku v Voloskem je bila konečno vsprejeta soglasno sledeča resolucija:

Naprosja se deželni odbor istrski v Poreču, da odredi:

I. da se ima najnižja temeljna plača konceptnih in blagajniških obč. uradnikov vzravnati s prejemki in pravicami do kvinkvenjev in stanarine, ki jih uživajo državni uradniki XI. razreda 4. kategorije;

II. da se najnižja temeljna plača občinskih tajnikov in blagajnikov vzravna s prejemki in pravicami na kvinkvenije in stanarino z onimi, ki jih uživajo državni uradniki X. plač. razreda 4. kategorije, s pravico do prehoda v IX. plač. vrsto;

III. da so v mestih in zdraviliščih vzravna plača obč. uradnikov s prejemki državnih uradnikov;

IV. da se določi za obč. uslužbenca 35-letno službovanje;

V. da se pozove županstva, da uvedejo v obč. uradih nedeljski počitek;

VI. da se določi, da stopi čim prej v moč zakon, glasom katerega se bodo imenovala za občinske uradnike samo take osebe, ki službujejo najmanj 1 leto pri kaki občini v Istri in so položile izpit vsposobljenja;

VII. da sprejme gorinavedne predloge in prisili obč. predstojništva in izvršnje istih v smislu § 2 zakona od 12./8. 1907 d. z. št. 39. K.

Dnevne vesti.

Nova dalmatinska škofa. Z Dunaja poročajo, da bo imenovan sibienski škofom sedanjim posvečenim škof Makarski dr. Carič. — Minolo nedeljo je bil v Rimu posvečen novi splitski škof dr. Anton Gijvoje, bivši ravnatelj centralnega bogoslovnega semenišča v Zadru.

Potovanje srbskega kralja v Pariz. Iz Belegrada poročajo, da je program za potovanje kralja Petra v Pariz določen. Kralj odpotuje v Pariz dne 2. novembra v spremstvu ministerskega predsednika in ministra za unanje stvari Milovanovića.

Kongres nemške socialne demokracije se bo vršil od 29. oktobra dalje v Inomestu. Na tem kongresu bo tudi govora o razmerju med avstrijsko-nemško in češko socialno-demokratsko stranko, takozvano separatistično. Referoval bo o tem dr. Adler. Kakor znano, je konflikt med obema socialističnima strankama, ki je nastal vsled vprašanja samostojnosti strokovnih organizacij in vsled narodnega vprašanja, dospel tako daleč, da je med češkimi in nemškimi soc.-demokrati pretrgano vsako občevanje. Čeki nikakor nečajo odnehati od svoje zahteve po avtonomiji čeških strokovnih organizacij, a Nemci stoji zopet neizprosno na centralističnem stališču. Razun tega nikakor ne ugaja nemškimi sodrugom odločno narodna politika čeških socialnih demokratov in prišlo je že tako daleč, da jih nekateri nemški socialisti nečajo več priznavati za socialne demokrate in jim celo odrekajo razredno zavest. Neki Hilfeldnig pravi v oktoberski številki revije „Der Kampf“, da naj nemška socialna demokracija napram tem „nacionalističnim“ soc.-demokratom zavzame enako stališče, kakor je zavzemlje napram drugim, n. pr. krščansko-socialnim strankam. Drugi sicer ne stoji na tako radikalnem stališču in še vedno upajo, da se češki separatisti udajo.

Konečna odločitev v tem vprašanju pade bržkone na kongresu v Inomestu. Tu se menda definitivno določi razmerje med nemškimi centralisti in češkimi seperatisti.

Odlikovanje. Dvorni svetnik pri dež. vladi kranjski Rudolf grof Chorinski je dobil viteški križec Leopoldovega reda.

Waberjev predlog za uvoz argent. mesa je bil, kakor smo že poročali, izročen proračunskemu odseku, ki pošlje ta predlog zopet v plenum čez 14 dni, da bo zbornica konečno sklepala o njem. Vlada je že dala razumeti, da bo izvajala posledice, ako bi ga zbornica vsprejela v tej obliki: namreč, da se dovoli uvoz argentinskega mesa ne oziraje se na Ogersko. Vlada hoče da se predlog spremeni v obliko želje! Ta je res lepa! Vlada hoče samo „željo“, zato, da se lahko požvižga nanjo. To se pravi, predlagatelj imeti za norca in ti menda ne bodo tako nespametni, da bi seli na ta lim. Tu je samo dvoje umestno: Ali predlog umakniti ali pa glasovati o njem v obliki, kakor je. Gautsch pa naj si že iztepe iz glave tisto „pravno stališče“! Tudi „pravno stališče“ Gautschevo se ne bo moglo držati v ožigled rastoči bedi in draginji.

Ogrsko-hrvatski proračun za leto 1912. Skupni stroški so proračunjeni na 1,852.695.998, dohodki pa na 1,852.747.661 kron. Cisti prebitok znaša torej 52.663 K. Od rednih stroškov odpada na notranjo upravo kraljevine Hrvatske in Slavonije 28 milijonov, torej 1,250.000 K več nego lanskega leta. Od rednih stroškov so stavljeni v proračun 4 milijoni kron za zboljšanje plač državnim uslužbencem in svota 2 milij. kron za ustanovitev tretjega vseučilišča.

Železničarji!

Podpisane železničar. organizacije sklicujejo

javni shod,

ki se vrši danes, v soboto 14. oktobra, ob 8. uri zvečer v dvorani bivšega uradniškega kazina v ulici sv. Frančiška št. 5.

DNEVNI RED:

1. Sklepanje o stališču, ki naj je zavzamejo železničarji v svrhu dosege svojih zahtev.

2. Raznoterosti.

TOVARIŠI, ŽELEZNIČARJI! Položaj je silno resen! V najkrajšem času se odloči, ali naj še stradamo dalje, ali pa se nam zagotovi človeško življenje! Sila je priklopela do vrhunca: zato pa vsi na krov za naše skupne življenske interese, zato vsi na današnji shod!

Koalirane železničarske organizacije.

VABILO

ustanovni občni zbor

društva „Lastni dom“,

stavbene zadruge z omejenim jamstvom, ki se bo vršil

Jutri 15. oktobra 1911. ob 10. uri predp. v Sokolski dvorani v „Nar. domu“.

DNEVNI RED:

1. Citanje in odobrenje pravil.
2. Volitev predstojništva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Volilno pravico bodo imeli le tisti, ki se tekom prihodnjega tedna prijavijo kot družniki in položijo na račun zadruškega deleža vsaj 20 K. Zadrudni defeži znašajo 200 K, ki se jih lahko vplačuje tudi v mesečnih obrokih po 5 K.

Priglasitve sprejemajo: „Tržaška posojilnica in hranilnica“ in na dan občnega zbora člani pripravljalnega odseka.

Pripravljalni odsek.

Domače vesti.

To so heroji! Evo, kako je tripolitanska tragikomedijska zmešala pamet Italijanom:

Pred par dnevi so prebivalci malega otoka Levanzo, na zapadni strani Sicilije, videli bližati se obrežju čoln, v katerem je bilo šest oseb. Takoj so zagnali krik, da so v čolnu... Turki, ki gotovo beže pred kako italijansko torpedovko. Otočani so se takoj oborožili s starimi puškami še iz prejšnjega stoletja, z noži in koli, ter šli pod vodstvom sindaco-vega (županovega) delegata in nekoga Pavla Incaviglia, ki je bil oborožen s trombonom (stara puška), na obrežje, da postreljajo... Turke. Navduševali so se in bodrili na boj proti krutemu sovražniku, ki je hotel — tako so trdili — zasesti njih otok. „Branimo domovino, do zadnje kaplje krvi!“ — tako so vpili.

Oni v čolnu, videči, kakšen sprejem se jim pripravlja, so pa začeli vpiti in dajali so razumeti, da so... Italijani, in sicer mornarji, katerim se je ladija potopila, a oni so se rešili.

Bill so res mornarji ladije „Vincenzo“ iz Viareggio, ki je odplula iz Terra Nuova v Siciliji in bila namenjena v Cagliari. A med Favignano in Levanzom, jo je zajel hud vihar. Ladija, polna žita, se je potopila, a mornarji so se rešili s čolnom in poiskali zavežja na Levanzu, ker so jih imeli za... Turke.

In da je to res, jamči sam „Piccolo della Sera“ od 11. t. m.!

Izlet na Tinjan. Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ vabi vse cenj. člane in prijatelje na celodnevni izlet, ki ga priredi v nedeljo dne 15. oktobra na Tinjan. Odhod iz Trsta z jutranjim vlakom drž. žel. ob 7 uri 30 min. do Boršta, potem peš čez Mačkoško in skozi Osp na Tinjan. Na Tinjanu odmor. S Tinjana po planinski stezi v Dekane in od tam popludne ali proti večeru z vlakom v Trst. — Tinjan, na čegar vrhu se razprostira lična vasica enacega imena, je eden najlepših razglednih vrhov bližnje Istre. Odpira se ti razgled ne le na prostrano Istro in njene doline, temuč tudi na razne skupine visocih snežnih alp kakor n. pr. na Julijske planine, Kadorsko in Kaninsko skupino itd. Vsa pot tega lepega jesenskega izleta je brez napora. — V slučaju slabega vremena izlet odpade.

Tombola NDO začne 17. prihodnjega meseca. — Pozivljamo radi tega vse svoje člane in prijatelje našega slovenskega delavstva, da prično kupujejo srečke: Nikomur ni bilo težko potrositi par kronic, ko se je šlo za tombolo italijanskega društva „Previdenza“; zato naj ne bodi težko niti sedaj, ko gre za podporo slovenskim delavcem!

Vsak tržaški Slovenec bi moral kupiti najmanj eno srečko, ki stane samo 60 stot. Za 60 stotink pa lahko dobi 500-svidnih kronic, ako mu bo sreča mila.

Jesensko zborovanje „Trž. učiteljskega društva“ dne 4. oktobra t. l. na Katinari je izpadlo nad vse pričakovano. Zbranih je bilo 88 tovarišev in tovarišev; med njimi tudi dve šolski sestri in 9 učiteljske dekleške šole pri sv. Jakobu. Počastilo je zborovanje tudi več mož-domačin ob. Predsed-

Društvene vesti.

Veselični odsek „Vrdeljskega Sokola“ prične danes s plesnimi vajami, ki se bodo vršile redno vsako soboto od 9. do 11. in pol zvečer v dvorani Nar. doma pri sv. Ivanu. Vstopnina za gospode 30 stotink, za gospičice 20 stot.

Glasbena šola „Čitalnice“ vabi vse one, ki se še žele vpisati, naj pridejo jutri, nedelja, ob 10. uri v Čitalnico (Campo San Giacomo 5, I).

Jutri ob 4. popoldne vsi na občni zbor v čitalniških prostorih. Pred občnim zborom se lahko vsak vpiše pri blagajniku v društvo. Članarina je samo 30 vin. mesečno, zato upamo, da se z ozirom na malo svoto priglasijo veliko novih članov.

Odsek Tržaškega „Sokola“ v Rojanu naznanja da se vršijo plesne vaje vsako nedeljo od 6 do 11 ure zvečer. Plešejo se vsi navadni in sestavljeni plesi. Na glasovir igra dobro znana učiteljica M. Hulli.

Nar. del. organizacija.

Plesni odsek NDO naznanja, da se vrši redno vsako sredo od 8. do 10. ure zvečer in vsako nedeljo od 4 do 5 in pol plesna šola in od 5. in pol do 9. in pol društveni ples. — Poučujejo se navadni in sestavljeni plesi. V nedeljo vaja za četvorko in „Srbobran“. Ples poučuje tovariš Fran Bonano.

Tovariši in tovarišice! — Nudi se vam ugodna prilika, da se izvežbate v plesu, zato je ne zanemarite! Člani plačajo za 3 mesece oziroma 12 vaj 8 K, nečlani pa 12 K. Ženske: nečlanice 40 vin., članice imajo prosto plesno šolo.

Podpisani odbor naznanja tem potom vsem članom raznih skupin NDO, da sestanki izostanejo do nadaljnjega naznanila in to vsled boleznih strokovnega tajnika.

Tovariši člani naj blagovolijo to vzeti na znanje. Odbor NDO.

Skupina „čistilnice olja“ (Spremitura olii) ima v jutri, dne 15. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih podružnice NDO. pri sv. Jakobu sestanek, na katerem se izvoli pripravljalni odbor. Oni, ki imajo že članske knjižice, naj jih prinesejo seboj, drugi jih dobe na sestanku.

Skupina „zidarjev mesta in okolice“ NDO. sklicuje v jutri, dne 15. t. m. ob 9. in pol uri zjutraj v „Nar. domu“ v Bar-kovljah sestanek. Vabljeni so vsi tovariši ondotnega kraja, da se tega sestanka vde-leže polnoštevilno.

Skupina škedenjskih plavžev ima danes soboto, dne 14. t. m. v prostorih „Gosp. društva“ v Škedenju važen sestanek.

Naše gledališče.

V nedeljo, ob 4. uri popoldne repriza Sudermanovega igrokaza „ČAST“.

Zvečer ob 8. uri tretja predstava v abo-nementu in prvokrat na našem odru A. Bis-sona burka v treh dejanjih „KONTROLOR SPALNIH VOZOV“.

Vstopnice prodaja vratarica „Narodnega doma“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. Opera sezona. Danes opera „Fedora“ kakor častni večer kapelnika Mo. Gialdino Gialdini. Razun „Fedore“ se še vprizori Gialdinijeva opera „La bufera“. V nedeljo se zaključijo operna sezona.

POLITEAMA ROSSETTI. — Operetna sezona. Danes se zopet ponovi opereta: „Čednostna Suzana“.

DAROVL

— Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se je nabralo o priliki neke večerje, ki jo je priredil Franjo Dobrila K 12:30; darovali so: Franjo Dobrila, trgovec jestvin K 5:10, Alojzij Povh, urar K 5:10, Alojzij Milloch K 1:20, Silva Dobrila 30 v., Amalija Pestelj 30 v., Avrelija Milloch 30 vinarjev. — Denar hrani uprava „Edinosti“.

S light Milo Sunlight

Vse telesno perilo bi se moralo prati samo s popolnoma čistim in voljnim milom, namveč z milom Sunlight.

To milo je po svojem učinku naravnost med. edino in zaradi velike svoje čistosti tudi cenovno. Dvojni komad 30 stot., osemro-ogelnat komad 16 stot.

Gen. zastopstvo: ALBERT TEDESCHI, Trst, Corso 2, III. n.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se pri-poroča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

Spreten uradnik

se išče za večje tovarniško pod-jetje: Kristjan, 22-28 let star, ne-oženjen, popolnoma zmožen slo-venskega in nemškega jezika. — Qbča trgovska izobrazba — Po-nudbe pod: „A. B. št. 1749“ na Inzeratni oddelek „Edinosti“.

Pralni ekstrakt „Ženska hvala“

za namakanje perila.

Najpopolnejše nadomestilo za bélenje perila.

Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek.

Pralni prašek je zaupljiv predmet. Ako hočete Vaše drago perilo ob-varovati škode, tedaj se čuvajte pred ponaredbami!

Kine-Bioskop „Adria“

V soboto in nedeljo **GOSPODAR IN SLUGA.**
V ponedeljek **LADY PINKERTON.**

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik
... TRST ...
ulica della Caserma št. 13, II. n.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere št. 10 — TRST

V soboto 14. oktobra in nedeljo 15. oktobra:

1. Zvest do smrti, dramatičen prizor. - 2. Skrivnostne verige, ameriška drama. - 3. Tartuffini, komično.

NB. V ponedeljek 16. oktobra na splošno zaktevanje:

ŽRTVE ALKOHOLA, I. in II. del skupno

ČEŠKA BANKA:

Václavské náměstí 32. PRAGA II. Václavské náměstí 32.

Delniška glavnica K 8.000.000. Uložna glavnica K 18.000.000.

Izvrševanje vseh bančnih transakcij. Prodaja srečk proti mesečnim obrokom. Izdaja lista, ki prinaša rezultate vseh žrebanj. Na vsako vprašanje se odgovori obratno.

Pridni zastopniki za prodajo srečk proti delnim plačilom se zmiraj najemajo.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfiniša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na domu.
Kruh in slaščice so izdeluje igieničkim električkim strojem.

Globus čistilni izvleček

Čisti samo s Globus čistilni izvleček

Čistilni izvleček

izdelava Fritz Schultz jun. d. d. v. Trstu

čisti se čistilo za kovine na svetu

Zastop.: Alberto Tedeschi

Trst - Corso št. 2 - Trst

— Dr. Bolé daruje za novo šolo pri sv. Jakobu 6 K. Denar hrani uprava.
 — Za stavbo CM šole je plačal Proti-drobtinar za 63. — 66. teden 10 K. Gosp. Fr. Matejčič je preplačal članarino za 1911 28 K. Po 1 K so darovali ob prodaji blokov „Kamenčki za šolsko stavbo gg.: Kovač, Kokalj, Grmek, Waschte. Srčna hvala vsem!
 — Čitalnici pri sv. Jakobu je poslal g. državni in deželni poslanec dr. Otokar Rybář 5 kron za ozirom na ponesrečeno slavnost. Srčna hvala. Da bi našel mnogo posnemovalcev!

Književnost in umetnost.

Logika kot splošno vedoslovje. Za šole (na podlagi Husserl-Pfänderja) spisal dr. K. Ozwald, c. kr. prof. (136 strani). „Goriška tiskarna“ A. Gabršček je založila in pravkar natisnila učbenik logike, ki mu je avtor profesor na goriški gimnaziji dr. K. Ozvald. — Knjiga je res da v prvi vrsti namenjena za šolsko snov, kjer bo spreten učitelj-voditelj z nje pomočjo v obliki diskusije učenca uvajal v „Kraljestvo misli“. Vendar pa je, vpoštevajoč načelo, da naj bodo zgledi duša pouka, tako osnovana, da bo se razumnejši čitatelj tudi sam ob njej lahko orientiral na poprišču logičnega izsledovanja.

Na koncu ji je pridružena slovensko-nemška, oziroma slovensko-latinska terminologija, v kolikor logika prihaja v poštev. Cena broširanemu iztisu K 1-80.

„Plitvička jezera in njihova okolica“. Spisal prof. Drag. Franič. — Znani hrvatski potopisec prof. Franič je izdal krasno in obširno monografijo vsled svoje krasote slavnostnih Plitvičkih jezerih, ki niso zanimiva samo za turista, temveč tudi za znanstvenika. Prof. Franič, najboljši poznavalec teh jezer, je združil v tej knjigi vse, kar se da pisati v tem biseru hrvatske zemlje, ki je širnemu svetu še vedno premalo poznan. Knjiga je izšla v formatu leksikona, šteje skoraj 500 strani in je ilustrovana z neštevilnimi slikami. Pisana je zanimivo in je vzlic svojem znanstvenemu značaju lahko umljiva. Zato jo toplo priporočamo vsem, ki se hočejo natančneje seznaniti s krasotami hrvatske zemlje. Vsi listi, tudi tujerodni, so prinesli o nji laskave ocene. Cena knjigi znaša 10 K.

Gospodarstvo.

Vspehi vinske trgatve koncem meseca septembra 1911 po slovenskih vinogradih:
 Istra ceni trgatve na 390.100 hl in sicer
 Koperski okraj 67.100 hl
 Piranščina 18.000 hl
 Bujski „ 44.000 hl
 Poreški „ 41.000 hl
 Rovinjski „ 22.000 hl
 Vodnjanski „ 12.700 hl
 Puljski „ 8.200 hl
 Buzetski „ 9.900 hl
 Pazinski „ 42.000 hl
 Novigrad 250 hl
 Motovun 79.000 hl
 Volosko 10.000 hl
 Labinj 6.000 hl
 Cres (otok) 4.000 hl
 Lošinj 15.000 hl
 Krk 11.000 hl
 Posneto po „Wein-Zeitung“ 12. oktobra 1911.

Vesti iz Goriške.

Smrtna kosa. Iz Repentabra: V četrtek je umrl tukaj bogoslovec IV. tečaja tržaško-koperske škofije Karol Purič. Pokojnik je koncem minolega meseca obolel za legarjem, potem je že precej okreval, a vsled prehlajenja se mu je povrnila bolezen, kateri je podlegel. N. p. v m.

Revizija ljudskega štetja v Gorici. Iz Gorice: Govori se, da je c. kr. minist. za notranje stvari odredilo na pritisk slov. goriških drž. poslancev revizijo ljudskega štetja v Gorici. Pri zadnjem štetju so našli uradno 6653 Slovencev, docim je bilo število Slovencev po zasebnem ljudskem štetju, ki ga je izvršil tozadevni narodni odbor, za več tisočev večje. Do tega koraka so nagnili vlado tudi vspehi revizije ljudskega štetja v Trstu, kjer so prišle na dan sleparije tamošnjega italijanskega mestnega magistrata.

Slovensko izobraževalno društvo na Cingrafu v Gorici priredi v nedeljo 15. t. m. izredni občni zbor v društvenih prostorih, Coroninijeva ulica št. 18. Dnevni red: 1. rešitev veseličnega vprašanja; 2. predavanje. Začetek ob 4. popoldne.

Draginja v Gorici postaja od dne do dne večja in je ni družine, osobito onih slojev, ki so navezani na gotove, to je stalne dohodke, ki bi ne občutila hudo posledic draginje. In kakor smo že enkrat povedali, jezijo se in preklinjajo nad neznošno draginjo toliko Slovenci, kolikor Italijani. Saj pa ni čuda. Kilogram govejega mesa v skoku stane 2 K 8 st. do 2 K 16 st. Istotako izredno visoke so cene drugih živil in vsakdanjih potrebštin. Konsumentu ne preostaja drugega, nego da zmanjša v konsumentu. Ali ne misliti, da ima kmet, to je producent, vedigabog, kašen dobiček pri tem! — Nasprotno. Res je, da je tudi kmet prisiljen višati ceno nekaterim živilam; ali

največi dobiček, to je od 50—100%, imajo prekupčevalci, tako imenovani „rivendoli“, ki višajo ceno, kakor jim je ljubo in drago, pri čemer jih nihče ne moti. Kupec molči ali pa godernja in preklinja, slednjič pa vendar plača, kar tirja prekupec. Krivda nad takimi razmerami zadevuje torej tudi občinstvo, ki doslej ni imelo toliko poguma, da bi se temu občnemu izkoriščanju postavilo v bran.

S tem večim veseljem smo doznali, da je za soboto sklican osnovalni odbor, ki naj ukrene vse potrebno, da se, ako le možno, že prihodnji teden skliče javen shod konsumentov (brez razlike narodnosti), na katerim se bo razpravljalo o draginji in sredstvih, s katerimi bi se bilo bojevati proti vedno rastoči draginji.

Uradnikom, ki so to vzeli v roke, želimo najboljšega vspeha.

Zvišanje plač, draginjske doklade itd. ne pomagajo čisto nič, ako pa istodobno in enakomerno rastejo cene stanovanj in živil, kakor to uči minolost.

Vesti iz Istre.

V opozorjenje. Iz Gologorice: Tukajšnji Italijani in prodanci se pogovarjajo, da bodo imeli skoro javen ples, h kateremu bo svirala — brezplačno! — italijanska glasba iz Draguča ali Huma.

Gologorica je hrvatsko selo — razun 4 rodbin in par prodancev — in tako tudi ostane. Ako Italijani iz Draguča žele v Gologorico — svobodno jim! Vsprejmemo jih tako, kakor oni vsprejemajo Hrvate v Draguču. Ako bodo izživali, se jim bo tako godilo, kakor nekdanj italijanski glasbi iz Pazina.

Ako gg. na županstvu in c. kr. okr. glavarstvu v Pazinu žele nam miru, a onim drugim junaškega zdravja, naj našim „krnjelom“ govore resno besedo, kako se jim je vesti! Izpogovorili smo jasno in o pravem času.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.
 Dražba, ki se bo vršila danes v soboto, 14. t. m. od 9. do 11. ure popoldne. Kompletna postelje, chiffoniers, mize, omara s 4 predački, nočne omarice, stolice, slike, umivalnik, obešala za zavese, zrcalo, obleke in perilo za moške, rabljeno.

Mali oglasi

Iščem sobo priprosto opremljeno, a čisto in svetlo, če mogoče s hrano za 1. november. Ponudbe pod „S. Poljak“ na inseratni oddelk Edinosti. 1804

35-let star, trgovsko izobražen, zdrav penzionist, zmoten slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, hrvatsko in italijansko v govoru in lepo in hitro pisavo si želi primerne službe. Eventuelno se tudi priženi v boljše trgovino. Tozadevne ponudbe se prosijo na inseratni oddelk Edinosti pod „lepa jesen 1805“. 1805

Fermeca, dve leti starega, kratke dlake, kovne barve in nemške pasme, izvežban po suhem in po vodi. Zelo ubogljiv in je po ceni na prodaj pri Andreju Zigante na Rižani, pošta Černikal, Istra. 1806

Plemenski bik. Na posestvu g. Veneziani-ja v Boljuncu h. št. 174 (Cesarški mlín) redim lepega plemenskega bika švicarske pasme, ki je eno leto in pol star, 222 m dolg, 1.53 m visok, krasne rasti in potomec jako mlečne pasme. Priporočam govedorejcem, da ne zamude lepe prilike oplemeniti svoje krave po tem izbornem plemnjaku, ker bodo s tem mnogo zboljšali svojo govedorejo. Ivan Kenda, oskrbnik. 1807

Iščem pol delavke ali delavca krojaškega pomagaca za moško delo. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 1810

Tovarna sodovke v Podgori pri Gorici priporoča svoj izvrstni izdelek šifonk in pokalce gospodom kromarjem v Podgori in okolici Postrežba na dom. Josip Nemeč. 1757

Slovenske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Štolfa, trgovec. 1472

Mlad trgovski pomočnik špecerijake stroke išče službo. Ponudbe pod „Mladenič“ na ins. oddelk Edinosti. 1785

Iščem sposobnega gostilničarja za restavrant Balanč Prosek Sopraga mora biti dobra kuharica. 1799

Priporoča se zelo snažna babica slovenskim gospem. Marija Urbanija, ulica Coroneo št. 29, II. nad. 1798

Dolenjski krompir izvrstne kakovosti, prodaja v vsaki množini in po zmerni ceni. C. Sicherle & Co, Gorica, Gledališka ulica 20. 1800

Učiteljica za hrvatski jezik se išče. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 1796

Kolonialna veletrgovina išče takoj sposobnega dopisnika slovensko-nemškega. Prednost imajo poznavalci italijanskega jezika in večji v kolonialni stroki. Ponudbe: „Veletrgovina“ posterastante. 1791

Proda se radi preselitve lepo posestvo (gostilna in zemljišče) pol ure od Gorice pod ugodnimi pogoji. Naslov pove Edinost. 1767

Odda se lepa meblavana sobica, ulica Farneto 44, polunadstropje, vrata 20. 1782

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožukovine v Trstu, ulica Ponizana 131. Telefon 23—56. Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin. Prevezema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrsto kožuhovine. 1575

Štev. 550.

Razpis dražbe.

Županstvo občine Avče, politični okraj Gorica, namerava zgraditi nov vodovod po načrtih, ki jih je izdelal c. kr. melioracijski urad v Trstu.

Delo je proračunano na 13.472 kron in se bode oddalo na podlagi enotnih cen, ki so navedene v stroškovniku.

Načrti, stroškovnik, kakor tudi dražbeni pogoji so na ogled v občinski pisarni ob nedeljah in sobotah od 8. do 11. ure predp.

Pismene ponudbe je oddati podpisane uradu najkasneje do 4. novembra t. l. opoldne in sicer z varščino 5% (673-60 K) v gotovini, ali pa v pupilarno varnih papirjih.

Občina se pridrži pravico izbrati si ponudnika po svoji volji in se naznani izid dražbe ponudnikom tekem štirinajst dni.

ŽUPANSTVO AVČE

dne 12. oktobra 1911.

Župan: KOVAČIČ.

Otvoritev nove trgovine
 v Trstu, ulica Nuova 41
AMELIA MARTINICO
 — BOGAT IZBOR —
 izgotovljenih oblek za ženske in punčke, ženske vestalije, bluze in izbrano perilo. Vsprejemajo se naročila po meri. Najzmernejše cene. Najzmernejše cene.

Zaloga obuvala
 — in lastna delavnica —
MATIJA PAHOR, Trst
 ulica Arcata št. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravila :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva, tovarna za brezplinovne brikete iz drvenega oglja, se priporoča v zalaganje hrastov. In buk. drv priljubljenih za peč angleškega in inozemskega svetlega premoga ANTRACIT, brezplinovnih briketov iz drvn. oglja „Boules“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. Žareči komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognišče in likanje. Naročbe, ki se izvrše točno, je nasloviti na tovarniško pisarno:

Trst - Via della Tesa št. 22 ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki

Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellini št. 11 (nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-govojnejši in najzdravejši kavni pridelatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

TRVDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke
 Trst, Via S. Giovanni 16, 1.
 TELEFON 251 Rom. II.
 (zraven restavracije „Cooperativa“ ex Hacker)
 Prodaja na mesečne ali ted. obroke obleke in površnike za moške perilo itd. po dogovornih cenah
 POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v I. nad.

Anniger & Co

Trst, ul. S. Nicolo št. 10.
 Orožje, prah in strelivo vsake vrste, vrvi za mlue.
 EDINO SKLADIŠČE BISKOTA WERMER.
 Uzorci in ilustriran hrvatsko-srbski cenik se pošlje na željo zastoj in poštnine prosto. Podvzetniki in razprodajalci dobe posebne cene.

PO CENI -- NOVOST
 --- ELEGANCA ---
AL GRAN MERCURIO
 Trst Piazza S. Giovanni št. 1.
Velika zaloga izgotovlj. oblek
 za moške, otroke in otročice.

Nova slovenska trgovina

Izgotovljenih oblek in blaga

MARTIN SKAPIN
 TRST — ulica Arcata št. 19 — TRST
 — VELIKA IZBERA —
 oblek za moške in dečke, hlače, jope, platnene obleke ter raznotero perilo. Sprejemajo se naročila po meri vseh gori omenjenih predmetov. Specijalitetata hlače za delavce. — Vse po konkurenčnih cenah.

Angelo Valerio

tovarna kovčegov
 Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse po zelo nizkih cenah.

Slovinci in meščani!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane št. 13, za to se Vam toplo priporoča udani

ANTON NOVAK,

brivec.
 SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM!

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18
 ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 k 50 st.
 Radi plačile zaostaloosti več velikih tvornosti mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvodno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujava ali črna galonirano, a predniki in močno močnimi podplati, zelo elegantna, najnovjša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.
 Pošiljatev po povzetju
H. SPINGARN, eksport čevljev
 Krakovo št. 240.
 Sme se zamenjati in se vrne denar.

:: Restaurant Würschinger ::

Trst - ulica Stadion št. 10.
Vsako nedeljo vojaški koncert. - Vstop prost.
 Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. - Dreherjevo pivo I. vrste.
 CENE NAVADNE. Senčnat in hladen vrt. CENE NAVADNE.
 Klubove sobe se oddajo v najem za društva. - Abonement s popustom 20%.